Na návšteve: Stanislav Ferech, predseda PD Nižná

Blížiaci sa koniec kvótového režimu vo výrobe cukru núti našich pestovateľov cukrovej repy zamýšľať sa nad ďalším osudom tejto plodiny, ktorá je s niektorými produkčnými oblasťami nerozlučne spätá už vyše sto rokov.

Medzi jej dlhoročných pestovateľov patrí aj Poľnohospodárske družstvo Nižná. Jeho predseda Stanislav Ferech prízvukuje, že cukrová repa je na Trnavskej tabuli priam historicky predurčená a pestujú ju tu už vyše sto rokov. Aj preto si nedokáže predstaviť, že by ju pre koniec kvótového režimu, ktorý nastane v budúcom roku, už nepestovali.

Všetkých veľmi prekvapil prudký pokles cien cukru za posledné dva roky. S takými nízkymi cenami cukru sa nepočítalo ani v najpesimistickejších prognózach. Od nich sa totiž odvíja aj cena cukrovej repy.

"Od roku 2017 nastane voľný trh, a ceny cukru sú aj naďalej na nízkej úrovni. My teraz bojujeme o prijateľné podmienky na pestovanie cukrovej repy, aby z nej cukrovary na Slovensku mohli aj naďalej produkovať cukor. Je to skutočne tvrdý boj; staré členské štáty by nás totiž najradšej videli v úlohe štatistov, teda aby sme túto plodinu nepestovali, a aby sme uvoľnili miesto pre ich produkciu na trhu. Avšak s nami potom skončia aj dva posledné cukrovary na Slovensku," otvorene povedal počas našej návštevy v podniku Stanislav Ferech.

Oplatí sa pestovať?

Cukrovú repu v tomto roku vysiali na 155 hektároch. Pre blížiaci sa koniec kvótového režimu počíta predseda podniku do budúcnosti aj s alternatívou nižšej výmery cukrovej repy. V žiadnom prípade však o ňu nechce prísť úplne, a to aj pre investície, ktoré už v predchádzajúcich rokoch vložili do techniky, závlahového systému a do celkovej starostlivosti o pôdu.

"Chceli by sme si aj v budúcnosti zachovať súčasnú výmeru, lebo ostatné rastlinné komodity na trhu - hlavne obilniny - v posledných dvoch rokoch nie sú cenovo zaujímavé. Vzhľadom na naše výsledky sa nám cukrovú repu ešte oplatí pestovať, ale dokedy? Ostáva nám len veriť, že po dohodnutí prijateľných finančných podmienok s cukrovarmi zostane pre nás repa ekonomicky zaujímavá aj v budúcnosti. Zaradenie cukrovej repy medzi citlivé komodity a vyplácanie viazanej platby na cukrovú repu bolo jednoznačne strategickým rozhodnutím pre uchovanie produkcie cukru a tiež pre uchovanie tritisíc pracovných miest v sektore," dodáva predseda podniku.

Blížiaci sa koniec kvótového režimu chtiac-nechtiac evokuje zatiaľ nezodpovedané otázky o tom, či tento sladký segment nášho agropotravinárstva nedopadne podobne ako sektor prvovýroby mlieka, v ktorom obmedzenia v produkcii mlieka prestali platiť od 1. apríla 2015.

"Keď nebudeme sebestační alebo aspoň čiastočne sebestační, tak budeme musieť cukor dovážať. Dôsledkom toho bude výrazné zvýšenie cien cukru pre našich spotrebiteľov. A to nehovorím len o cenách samotného cukru, ale aj o cenách ďalších výrobkov, ktoré cukor obsahujú," hovorí S. Ferech.

V PD Nižná sa venujú aj ďalšej plodine - osivovej kukurici. Okrem toho sa zaoberajú obilninami a krmovinami. Na pestovanie zeleniny, chmeľu, broskýň či viniča, ktoré robili v minulosti, po zlúčení s dvoma ďalšími poľnohospodárskymi družstvami (v roku 1990 sa všetky tri podniky osamostatnili), už ostali len spomienky. Dôvod? Nerentabilnosť. Z rovnakého dôvodu sa z chovateľov ošípaných, hydiny, dojníc, mladého a výkrmového dobytka časom stali už len chovatelia býčkov, ktoré im v počte asi 230 kusov vyrábajú cenný maštaľný hnoj.

Komu bude patriť naša pôda?

Pri zmienke o nákupe pôdy cudzincami si predseda Stanislav Ferech len povzdychne. "Otázku rozpredaja nášho základného výrobného prostriedku a kritiku Bruselu za našu prísnu legislatívu vnímam veľmi citlivo. My musíme bojovať za zachovanie našej pôdy pre slovenských poľnohospodárov - a nie zmierňovať naše zákony. Ak to dovolíme, o chvíľu sa budeme pozerať, či budeme ešte vôbec stáť na vlastnej pôde - toto na Slovensku reálne hrozí," dodal predseda Stanislav Ferech na záver našej návštevy.

PD Nižná je členom Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Trnava, zamestnáva 21 ľudí a obhospodaruje 590 ha ornej pôdy.